



SÓKNARÁETLANIR LANDSHLUTA

GREINARGERÐ UM FRAMVINDU SAMNINGA OG RÁÐSTÖFUN FJÁRMUNA
2021

STÝRIHÓPUR STJÓRNARRÁÐSINS UM BYGGÐAMÁL
NÓVEMBER 2022



BYGGÐASTOFNUN

Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál: Sóknaráætlanir landshluta.
Greinargerð um framvindu samninga og ráðstöfun fjármuna 2021.
Nóvember 2022
Útgefandi: Byggðastofnun, Sauðármýri 2, 550 Sauðárkrókur
Netfang: postur@byggdastofnun.is
Veffang: www.byggdastofnun.is
Ábyrgð: Sigríður K. Þorgrímsdóttir
ISBN 978-9935-518-07-1
© 2022 Byggðastofnun

EFNISYFIRLIT

Samantekt	1
Sóknaráætlanir í takt við tímann	2
1. kafli Sóknaráætlanir landshluta	4
2. kafli Fjárframlög til samninga	5
3. kafli Samráðsvettvangar landshluta	8
4. kafli Áhersluverkefni landshluta	10
5. kafli Uppbyggingarsjóðir landshluta	13
sóknaráætlanir einstakra landshluta	18
Lokaorð	19

TÖFLUR

Tafla 1. Heildarfjárhæð til sóknaráætlanasamninga	5
Tafla 1a. Samanburður heildarfjárframlaga árin 2019 og 2020	6
Tafla 2. Ráðstöfun fjárframlaga	6
Tafla 2a. Samanburður á ráðstöfun fjárframlaga árin 2019 og 2020	7
Tafla 3. Skipan fulltrúa í samráðsvettvöngum	8
Tafla 4. Áhersluverkefni landshluta	10
Tafla 5. Upplýsingar um umsóknir / styrki	13
Tafla 5a. Samanburður upplýsinga um umsóknir / styrki árin 2019 og 2020	14
Tafla 6. Kyn umsækjenda / styrkhafa	14
Tafla 7. Atvinnugreinaflokkun umsókna	16
Tafla 8. Atvinnugreinaflokkun styrkja	16

VIÐAUKAR

Viðauki 1 Landshlutasamtök sveitarfélaga	20
Viðauki 2 Áhersluverkefni árið 2021	21
Viðauki 3 Landshlutaskipting sóknaráætlana	24
Viðauki 4 Merki sóknaráætlana landshluta	25

Í þessari greinargerð stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál er gerð grein fyrir ráðstöfun fjárframlaga til sóknaráætlunarsamninga og framkvæmd þeirra árið 2021. Auk þess er gerður samanburður milli ára 2020 og 2021, sem og samanburður milli landshluta. Upplýsingar í greinargerðinni byggjast að mestu á árlegum greinargerðum landshlutasamtaka sveitarfélaga til stýrihópsins. Starfsfólki landshlutasamtakanna eru færðar bestu þakkir fyrir upplýsingarnar.

STÝRIHÓPUR STJÓRNARRÁÐSINS UM BYGGÐAMÁL ÁRIÐ 2021

Skipunartími stýrihópsins rann út vorið 2021 og skipaði samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra nýjan stýrihóp frá 1. júní. Á árinu 2021 var hópurinn þannig skipaður:

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti

Hólmfríður Sveinsdóttir, formaður

Árni Freyr Stefánsson

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Anna Katrín Einarsdóttir

Bryndís Eiríksdóttir

Dómsmálaráðuneyti

Guðmundur Bjarni Ragnarsson, Elísabet Linda Þórðardóttir tók sæti hans í ágúst

Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Anna Borgþórsdóttir Olsen

Forsætisráðuneyti

Pétur Berg Matthíasson

Mennta- og menningarmálaráðuneyti

Baldur Þórir Guðmundsson

Þórarinn V. Sólmundarson

Umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Björn Helgi Barkarson, Magnús Örn Agnesar Sigurðarson tók sæti hans í apríl

Utanríkisráðuneyti

Hrund Hafsteinsdóttir, Andri Júlíusson tók sæti hennar í júní

Heilbrigðisráðuneyti

Bryndís Þorvaldsdóttir

Félagsmálaráðuneyti

Þór Þórarinnsson, Eva Magrét Kristinsdóttir tók sæti hans í júní

Samband íslenskra sveitarfélaga

Karl Björnsson, Valgerður Rún Benediktsdóttir tók sæti hans í júní

ÁHEYRNARFULLTRÚAR

Byggðastofnun

Reinhard Reynisson

Landshlutasamtök sveitarfélaga

Sigríður Ó. Kristjánsdóttir, Eyþór Björnsson tók sæti hennar í október

VERKEFNISSTJÓRI

Sigríður K. Þorgrímsdóttir, Byggðastofnun

SAMANTEKT

Sóknaráætlanir landshluta eru þróunaráætlanir sem byggja á samstöðu í hverjum og einum landshluta um framtíðarsýn, markmið og val á leiðum til að áætlunin nái fram að ganga. Markmið sóknaráætlana er að ráðstafa fjármunum sem varið er til verkefna í einstökum landshlutum á sviði samfélags- og byggðamála, samkvæmt svæðisbundnum áherslum.

Fyrstu sóknaráætlanasamningarnir voru gerðir árið 2013. Árið 2015 voru undirritaðir samningar sem náðu til fimm ára, 2015-2019. Nýir fimm ára samningar voru undirritaðir í nóvember 2019 af samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra, mennta- og menningarmálaráðherra og forsvarsmönnum landshlutasamtaka sveitarfélaga og gilda út árið 2024.

Markmið með samningum um sóknaráætlanir er að stuðla að jákvæðri samfélags- og byggðapróun í takt við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun, treysta stoðir menningar og auka samkeppnishæfni hvers landshluta og þar með landsins alls. Jafnframt er það markmið að einfalda samskipti ríkis og sveitarfélaga og tryggja gagnsæi við úthlutun og umsýslu þeirra opinberu fjármuna sem til þeirra er varið. Heildarfjármunir til sóknaráætlana árið 2021 var rúmlega 1,1 milljarður króna og stærstur hluti þeirra fjármuna komu frá ríkinu.

Með sóknaráætlunum er fé veitt til tveggja þátta, áhersluverkefna og uppbyggingarsjóða. Áhersluverkefni hafa beina skírskotun til sóknaráætlunar og áherslna samráðsvettvangs landshlutans. Uppbyggingarsjóðirnir hafa það hlutverk að styrkja verkefni sem falla að sóknaráætlunum landshlutanna. Á árinu 2021 var unnið að samtals 72 áhersluverkefnum og nam framlag til þeirra rúmlega 381,5 milljón króna. Alls hlutu 554 verkefni styrki úr uppbyggingarsjóðunum, samtals að fjárhæð rúmum 449,3 milljónum króna.

Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál er skipaður fulltrúum frá öllum ráðuneytum og Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Byggðastofnun og landshlutasamtök sveitarfélaga eiga áheyrnarfulltrúa. Samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra skipaði nýjan stýrihóp í júní 2021 til þriggja ára. Hlutverk stýrihópsins er m.a. að efla samhæfingu innan Stjórnarráðsins í málefnum sem snúa að byggðamálum og tryggja virkt samráð við sveitarstjórnarstigið í þessum málaflokki.

Páll Brynjarsson, framkvæmdastjóri Samtaka sveitarfélaga á Vesturlandi:

SÓKNARÁÆTLANIR Í TAKT VIÐ TÍMANN

Undanfarna áratugi hefur ríkt um það samstaða á Íslandi, líkt og í nágrannaríkjum okkar, að landsbyggðin þurfi sérstakan stuðning til þess að vaxa og dafna og verði ekki eftirbátur borga og stærri bæja. Þessi stuðningur gerir landsbyggðina að vænlegri búsetukosti, jafnar aðstöðu og eykur líkurnar á því að við höldum stórum hluta landsins í byggð.

Segja má að stjórnvöld í nágrannaríkjum okkar hafi markvisst beitt þessum stuðningi allt frá uppbyggingarárunum eftir stríð og hér á Íslandi hefjast markvissar stuðningsaðgerðir um og eftir 1960. Þær aðgerðir sem hafa verið notaðar hafa þróast í takt við breyta tíma. Lengi vel var sú aðferð notuð á Norðurlöndunum að efla iðnað og beina fjárfestingum á landsbyggðina og stjórnvöld gerðu þetta með ýmis konar aðgerðum. Á Íslandi var þetta gert með skýrum hætti á áttunda áratug síðustu aldar þegar stjórnvöld stóð fyrir lánveitingum og stuðningi við útgerðir og fiskvinnslur hringinn í kringum landið. Þeirri skoðun óx fiskur um hrygg undir lok síðustu aldar að vænlegast væri að aðgerðir til þess að efla byggð ættu að vera á forsendum heimamanna og stýrt af þeim, ákvörðunarvaldið yrði fært nær heimamönnum. Þessu var líkt við að hlutverk ríkisins væri ekki lengur að vera byggingarmeistarinn, frekar mætti líkja því við hlutverk garðyrkjumannsins sem styður við og hlúir að blómlegum sprotum. Hérlandis urðu víða til atvinnuþróunarfélög sem í samstarfi við Bygðastofnun drógu vagninn hvert á sínu svæði. Í árunna rás hafa flest þessi atvinnuþróunarfélög sameinast landshlutasamtökum sveitarfélaga og þannig fengið meira vægi og stærra hlutverk við byggðapróun á sínum svæðum.

Árið 2015 voru samþykkt lög um byggðaaætlun og sóknaráætlanir. Sóknaráætlanir höfðu þá um nokkurra ára skeið verið að þróast sem stjórnþæki til þess að valdefla landshlutana, færa þeim aukið ákvörðunarvald og fjármagn til þess að efla byggð á sínum forsendum. Sóknaráætlun er líka tæki til þess að móta stefnu fyrir landshlutana þar sem tryggð er aðkoma sveitarfélaga, atvinnulífs, fræðasamfélags og annarra hagaðila. Loks fela sóknaráætlanir í sér að til varð stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál þar sem fulltrúar allra ráðuneyta eiga sæti. Þetta þýðir að auðveldara er horfa á byggðapróun í hverjum landshluta út frá heildar sjónarmiðum, en ekki út frá hagsmunum hvers og eins fagráðuneytis.

Til þess að landshlutarnir geta tekið að sér byggðapróunarverkefni þurfa að vera til staðar aðilar sem geti tekið að sér framkvæmd þeirra svo vel sé. Landshlutasamtök sveitarfélaga bera ábyrgð á framkvæmd sóknaráætlana landshlutanna. Norski fræðimaðurinn Jørgen Amdam segir að aðilar sem vinna að byggðapróun þurfi að hafa þá stöðu í samfélaginu að þeim sé treyst fyrir verkefninu af helstu hagaðilum. Hann tilgreinir að þau þurfi að njóta viðurkenningar, þ.e. að hagaðilar þurfa að upplifa þau sem samtök/stofnun sem hafi vald og burði til að vinna að byggðapróun. Í öðru lagi þurfi þau að búa yfir þekkingu og geta miðlað henni til hagaðila. Þetta krefst þess líka að þau eigi í nánú samstarfi við háskóla, rannsóknarstofnanir, þekkingarsetur, símenntunarmiðstöðvar og aðra þá aðila sem hafa þekkingu og bolmagn til að geta hreyft við hlutum á sínu svæði. Þau þurfa að miðla upplýsingum til aðila innan sem utan landshlutans um þær áskoranir sem staðið er fram fyrir og hvernig skuli bregðast við þeim. Í þriðja lagi þá þurfa þau að hafa getu, þekkingu og fjármagn til að taka þátt í stefnumótun og framkvæmd byggðapróunaraðgerða. Loks nefnir hann mikilvægi þess að þau eigi náð samstarf við sveitarfélögin, opinberar stofnanir, atvinnulífið og samfélagið.

Að mínu mati hafa landshlutasamtök sveitarfélaga allar forsendur til að leiða byggðapróun og vera öflugur ráðgjafi fyrir sveitarfélög, atvinnulíf og íbúa á sínum svæðum. Hlutverk þeirra hefur styrkst sem og geta þeirra til þess að verða leiðandi aðili í byggðapróun með tilkomu sóknaráætlana. Það er ljóst að sóknaráætlanir hafa fært landshlutasamtökunum aukna burði, vald og fjármagn til þess að vinna að byggðapróun.

Sóknaráætlanir eru tæki til byggðapróunar sem að mínu mati er hægt að nýta í auknum mæli, með því að fjölga þeim verkefnum sem heyra undir þær. Þær eru, eins og kom fram í upphafi, tæki til byggðapróunar sem eru í takt við þær áherslur sem efstar eru á baugi í dag um hvernig árangursríkast er að stuðla að þróun byggða í samræma við áherslur heimamanna og skapa dýnamíska landshluta. Þær eru í takt við tímann.

1. KAFLI SÓKNARÁETLANIR LANDSHLUTA

Með lögum nr. 69/2015, um byggðaaætlun og sóknaráætlanir, var verklag og hugmyndafræði sóknaráætlana landshluta fest í sessi. Lögin fela landshlutasamtökum sveitarfélaga að vinna sóknaráætlanir á sínu svæði og bera ábyrgð á framkvæmd þeirra. Þau tengja saman byggðaaætlun fyrir landið allt og sóknaráætlanir hvers landshluta og kveða á um tilvist og hlutverk stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál.

Aðferðafræði sóknaráætlana hefur frá upphafi byggst á miklu samstarfi þeirra sem að koma. Sóknaráætlanir eru sameiginlegt verkefni ráðuneyta og sveitarfélaga með það að markmiði að færa aukin völd og ábyrgð til landshlutanna á forgangsriðun og ráðstöfun fjármuna frá ríkisvaldinu til verkefna á sviði byggðamála og samfélagsþróunar sem ekki eru falin öðrum með lögum. Tilgangurinn er að tryggja sem besta nýtingu fjármuna og færa ákvarðanatöku nær heimamönnum sem þekkja best til aðstæðna á sínum svæðum. Í tvígang hafa verið gerðar óháðar úttektir á framkvæmd sóknaráætlana landshluta. Fyrri úttektin var gerð árið 2014¹ og sú síðari árið 2019.²

Starf stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál tekur mið af þeirri skilgreiningu að byggðamál séu „öll þau viðfangsefni sem hafa áhrif á lífsgæði og samkeppnishæfni landshluta, s.s. búsetu, atvinnu og nýsköpun. Þau snúa að eflingu samfélaga, félagsauðs, atvinnulífs, menntunar, menningar, velferðarmála, samgangna og fjarskipta“.³ Byggðamál eru viðfangsefni allra ráðuneyta og ná til landsins alls. Verkefni stýrihópsins eru meðal annars að vera ríkisstjórn til ráðgjafar í byggðamálum, að auka samráð ráðuneyta á sviði byggðamála og samhæfa byggðamál að annarri stefnumótun og áætlanagerð hins opinbera.

Samkvæmt samningum um sóknaráætlanir landshluta renna framlög ríkisins annars vegar til áhersluverkefna og hins vegar til uppbyggingarsjóða. Hver landshluti ákveður skiptingu fjárins á sínu svæði. Þá er heimilt að nýta tiltekna upphæð í umsýslu. Uppbyggingarsjóðir eru samkeppnissjóðir þar sem gerð er krafa um 50% mótframlag og sérstök úthlutunarnefnd, skipuð af landshlutasamtökum hvers svæðis, fer fyrir hverjum sjóði. Áhersluverkefni eru samningsbundin verkefni sem hafa beina skírskotun til sóknaráætlunar landshlutans og áherslna samráðsvettvangs og þar er ekki gerð krafa um mótframlag. Áhersluverkefni skulu samþykkt af stjórn landshlutasamtakanna og staðfest af stýrihópi Stjórnarráðsins um byggðamál. Samningurinn við höfuðborgarsvæðið er frábrugðinn samningunum við aðra landshluta þar sem eingöngu er veitt fjármagn til framkvæmdar áhersluverkefna en ekki til uppbyggingarsjóðs.

¹ www.stjornarradid.is/media/atvinnuvegaraduneyti-media/media/acrobat/skyrsla_mat-a-framkvaemd-soknaraetlana-evris050914.pdf

² www.stjornarradid.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=4ca231b1-765b-11e9-943c-005056bc530c

³ Þessa skilgreiningu á byggðamálum má meðal annars finna í erindisbréfi stýrihópsins, dags. 10. júní 2021.

2. KAFLI FJÁRFRAMLÖG TIL SAMNINGA

Skipting fjármuna til sóknaráætlana milli landshluta fer eftir reiknilíkani sem stýrihópurinn leggur til fyrir ráðherra. Viðmiðin eru byggð á sex breytum sem eru íbúafjöldi, stærð og fjöldi vinnusóknarsvæða, atvinnuleysi, íbúapróun, meðalútsvarsstofn svæðis og fjarlægð frá höfuðborg.

TAFLA 1. HEILDARFJÁRHÆÐ TIL SÓKNARÁÆTLANASAMNINGA

	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Höfuðborgar- svæðið	Samtals
Framlög ríkisins	100.971.753	110.065.437	105.849.565	127.969.273	109.425.099	113.502.214	95.816.659	37.500.000	801.100.000
Viðaukasamningar, ríkið	16.300.000		38.200.000	37.400.000	49.400.000	30.000.000	8.000.000		179.300.000
Framlög sveitarfélaga	12.532.500	9.900.000	7.419.000	12.500.000	12.700.000	14.395.000	9.300.000	5.000.000	83.746.500
Önnur framlög			7.000.000						7.000.000
Flutt frá fyrra ári			5.316.573	8.623.509	1.167.281	2.569.809		14.556.754	32.233.926
Vaxtatekjur	30.092		255.640	188.295	7.620	295.659			777.306
Samtals:	129.834.345	119.965.437	164.040.778	186.681.077	172.700.000	160.762.682	113.116.659	57.056.754	1.104.157.732

Tafla 1 sýnir að fjárframlög árið 2021 til sóknaráætlanasamninganna átta námu rúmum 1.104 m.kr. Grunnframlög ríkisins, alls 801,1 m.kr.⁴, koma annars vegar frá samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytinu, 582,5 m.kr. og hins vegar frá mennta- og menningarmálaráðuneytinu, 223,6 m.kr. Af framlagi samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytis komu 100 m.kr. inn tímabundið vegna Covid-19 faraldursins og skiptist það framlag jafnt á milli allra landshlutanna átta (12,5 m.kr. á hvern). Til viðbótar við grunnframlagið lagði ríkið 179,3 m.kr. til sex landshluta með viðaukasamningum. Þessir samningar eru annars vegar gerðir um tiltekin verkefni á sviði menningar, á Norðurlandi eystra var það menningarverkefnið Urðarbrunnur, á Suðurlandi menningarmiðstöðin á Hornafirði og á Austurlandi framlag til þriggja menningarmiðstöðva og til samnings um menningarfræði. Hins vegar eru samningar vegna aðgerðar C.1 á byggðaáætlun (sértæk verkefni sóknaráætlanasvæða) en samningar um þau verkefni eru viðaukar landshlutanna við sóknaráætlun. Á árinu 2021 voru greiddir alls 146,5 m.kr. vegna þessara samninga, að hluta til vegna úthlutunar ársins 2020 sem öll kom til greiðslu á árinu 2021 og að hluta til vegna fyrri samninga þar sem greiðslur dreifðust á nokkur ár.

Heildarfjárframlög sveitarfélaga voru tæpar 84 m.kr. og eiga þau að mestu rætur að rekja til menningarsamninga sem voru í gildi til ársins 2014. Heimilt er að semja um framlög annarra⁵ til samninganna og var það gert á Norðurlandi vestra, 7,0 m.kr.

Rúmlega 32,2 m.kr. var óráðstafað í árslok 2020 og flutt yfir á árið 2021, sem er mun lægri fjárhæð en árið 2020, þegar hún var yfir 70 m.kr. Tekjum og gjöldum sem tengjast sóknaráætlunum skal haldið aðskildum í bókhaldi og endurskoðuðum ársreikningum landshlutasamtaka og skulu vaxtatekjur fjármuna tilheyra samningunum og færðar í ársreikninga þeirra. Vaxtatekjur námu samtals rúmum 777,3 þús.kr.

⁴ Ofan á þessa fjárhæð má reikna 5 m.kr. frá samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytinu vegna umsjar sameiginlegrar umsóknargáttar uppbyggingarsjóða, en sú fjárhæð er ekki sett fram í töflum 1 og 2. Heildargrunnframlag er því 806,1 m.kr.

⁵ Um er að ræða mótframlag frá fyrirtækjum og stofnunum.

TAFLA 1A. SAMANBURÐUR HEILDARFJÁRFRAMLAGA ÁRIN 2020 OG 2021

	2021	2020	Breyting
Framlög ríkisins	801.100.000	711.100.001	89.999.999
Viðaukasamningar	179.300.000	528.900.000	-349.600.000
Framlög sveitarfélaga	83.746.500	98.110.500	-14.364.000
Önnur framlög	7.000.000	172.300.000	-165.300.000
Flutt frá fyrra ári	32.233.926	71.619.645	-39.385.719
Vaxtatekjur	777.306	1.366.149	-588.843
Samtals	1.104.157.732	1.583.396.295	-479.238.563

Tafla 1A sýnir að heildarráðstöfunartekjur samninganna átta lækkuðu samtals um rúmar 479 m.kr., fóru úr rúmunum 1.583 m.kr. í rúmar 1.104 m.kr. Munar þar mest um viðaukasamningana sem lækkuðu um 349,6 m.kr. milli ára. Skýringin á því er sú að árið 2020 lagði ríkið til 450 m.kr. vegna Covid og var það framlag talið með viðaukasamningum í greinargerð fyrir það ár. Af þeirri fjárhæð runnu 250 m.kr. til Suðurnesja. Árið 2020 voru „önnur framlög“ 172,3 m.kr., en höfðu árið áður ekki verið nein. Þessi framlög eru 7 m.kr. í ár og því lækun um 165,3 m.kr. milli ára. Grunnframlag ríkisins hækkaði hins vegar um tæpar 90,0 m.kr. milli ára. Framlög sveitarfélaga lækkuðu um tæpar 14,4 m.kr. en milli árunna 2019-2020 hækkaði framlagið um tæpar 10,8 m.kr. sem skýrðist af hækkuðu framlagi sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu árið 2020. Fjárhæðin sem flutt var milli ára lækkaði um tæpar 39,4 m.kr. Liðurinn „önnur framlög“ lækkaði um 165,3 m.kr. milli ára. Heimilt er að semja um framlög annarra til samninganna og var það gert á Norðurlandi vestra að upphæð 7 m.kr. Á árinu 2020 var framlag Landsvirkjunar, Samorku og Orkuveitu Húsavíkur í samstarfsverkefni um bættu nýtingu orkuauðlinda til aukinnar sjálfbærni stærsti hluti svokallaðra annarra framlaga á Norðurlandi eystra, sem samtals voru að upphæð 142,5 m.kr.

Hverjum landshluta er í sjálfsvald sett hvernig framlögum til sóknaráætlana er varið. Hámark er sett á umsýslukostnað. Þetta á ekki við um höfuðborgarsvæðið þar sem öll fjárhæðin rennur til áhersluverkefna.

TAFLA 2. RÁÐSTÖFUN FJÁRFRAMLAGA

	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Höfuðborgarsvæðið	Samtals
Áhersluverkefni	38.455.140	50.473.963	37.600.000	60.820.000	55.500.000	51.500.000	47.466.659	39.704.396	381.520.158
Uppbyggingarsjóður	55.000.000	48.000.000	58.016.573	60.600.000	51.800.000	76.678.000	45.650.000		395.744.573
Stofn- og rekstrarstyrkir	5.300.000	10.600.000	17.300.000	14.400.000	6.000.000	0			53.600.000
Viðaukasamningar	16.300.000		38.200.000	37.400.000	49.400.000	30.000.000	8.000.000		179.300.000
Umsýsla	12.000.000	10.891.474	12.000.000	12.000.000	10.000.000	12.000.000	12.000.000		80.891.474
Óráðstafað 31.12.2020	2.779.205		924.205	1.461.077	0	-9.415.318		17.352.358	13.101.527
Samtals:	129.834.345	119.965.437	164.040.778	186.681.077	172.700.000	160.762.682	113.116.659	57.056.754	1.104.157.732

Tafla 2 sýnir hvernig fjármunum var ráðstafað í hverjum landshluta á árinu 2021. Af heildar fjárhæðinni, tæpum 1.104,2 m.kr., runnu 381,5 m.kr. til áhersluverkefna og 395,7 m.kr. til uppbyggingarsjóða, auk þess sem fimm landshlutar settu sérstök framlög í stofn- og rekstrarverkefni, samtals 53,6 m.kr. í gegnum sína uppbyggingarsjóði. Landshlutum er í sjálfsvald sett hvort þeir skilgreina slík verkefni sérstaklega en þau eiga rætur að rekja til gömlu menningarsamninganna og eru verkefnin því öll menningartengd. Samkvæmt samningunum er landshlutasamtökunum heimilt að nýta allt að 12 m.kr. í ári í umsýslu. Fimm landshlutar nýttu þá upphæð að fullu, en alls var tæpum 80,9 m.kr. varið í umsýslu árið 2021. Ekki er heimild fyrir umsýslukostnaði í framlagi til höfuðborgarsvæðisins.

TAFLA 2A. SAMANBURÐUR Á RÁÐSTÖFUN FJÁRFRAMLAGA ÁRIN
2020 OG 2021

	2021	2020	Breyting
Áhersluverkefni	381.520.158	564.375.888	-182.855.730
Uppbyggingarsjóður	395.744.573	396.152.500	-407.927
Stofn- og rekstrarstyrkir	53.600.000	47.900.000	5.700.000
Viðaukasamningar	179.300.000	459.000.000	-279.700.000
Umsýsla	80.891.474	94.113.589	-13.222.115
Óráðstafað 2020	13.101.527	21.854.318	-8.752.791
Samtals	1.104.157.732	1.583.396.295	-479.238.563

Lækkun fjármagns milli ára skýrist að mestu af aukaframlagi vegna Covid-19 árið 2020 eins og þegar er rakið. Meðal annars vegna þess lækka framlög til áhersluverkefna milli ára en framlög til þeirra hækkuðu samtals um tæpar 232,5 m.kr. milli ára 2019-2020. Framlög til uppbyggingarsjóða lækkuðu um rúmar 5,8 m.kr., sem er ívið minni lækkun en milli áráanna 2019-2020 (nam þá tæpum 7,3 m.kr.). Framlög til stofn- og rekstrarstyrkja hækkuðu um 12,1 m.kr. en lækkuðu um svipaða fjárhæð milli áráanna 2019 og 2020. Óráðstafað fjármagn sem flyst á milli ára lækkaði um rúmar 8,7 m.kr., er rúmlega 13,1 m.kr. og þar af eru rúmar 17,3 m.kr. á höfuðborgarsvæðinu en vegnar upp með neikvæðri tólu af Suðurlandi. Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál leggur mikla áherslu á að fjármunir til samninganna séu nýttir innan ársins og þessi niðurstaða er því ekki enn alveg í samræmi við þá áherslu, þó svo miði áfram í rétta átt.

3. KAFLI SAMRÁÐSVETTANGAR LANDSHLUTA

Í samningum um sóknaráætlanir landshluta og í lögum um byggðaáætlun og sóknaráætlanir er kveðið á um að sóknaráætlanir skuli unnar í samvinnu við samráðsvettvang viðkomandi landshluta. Um er að ræða samstarfsvettvang sveitarfélaga, ríkisstofnana, atvinnulífs, menningarlífs, fræðasamfélags og annarra haghafa. Landshlutasamtök sveitarfélaga skipa samráðsvettvang í hverjum landshluta og gæta þar lýðræðis-, búsetu-, aldurs- og kynsjónarmiða. Landshlutasamtökin skilgreina hlutverk og verkefni samráðsvettvangsins og skal hann hafa beina aðkomu að gerð sóknaráætlunarinnar og vera upplýstur um framgang hennar að minnsta kosti árlega. Í töflu 3 má sjá upplýsingar um fulltrúa í samráðsvettvangi hvers landshluta. Enginn samráðsvettvangur var starfræktur á Norðurlandi eystra frá árinu 2020, en miklar breytingar urðu á starfsemi SSNE við sameiningu Eyþings, Atvinnuþróunarfélags Eyjafjarðar og Atvinnuþróunarfélags Þingeyinga. Verið er að skipa nýjan samráðsvettvang á starfsvæðinu.

TAFLA 3. SKIPAN FULLTRÚA Í SAMRÁÐSVETTVÖNGUM

	Vestur-land	Vestfirðir	Norður-land vestra	Norður-land eystra	Austur-land	Suður-land	Suðurnes	Höfuð-borgar-svæðið	Samtals
Atvinnulífið	5	5	32		18	6	6	9	81
Félagasamtök	2		5		5	4	2	8	26
Fræðasamfélag	5	8	13		4	6	5	5	46
Kjörnir fulltrúar	12	13	15		10	16	12	41	119
Menningarlífið	2	5	10		10	6	2	2	37
Opinberar stofnanir	4		13		18	2	5	7	49
Annað (óflokkað)	0		9		1	0	1		11
Samtals:	30	31	97	0	66	40	33	72	369

	Vestur-land	Vestfirðir	Norður-land vestra	Norður-land eystra	Austur-land	Suður-land	Suðurnes	Höfuð-borgar-svæðið	Samtals
<25 ára	1	0	4		1	2	2	1	11
25-39 ára	7	10	26		10	15	4	7	79
40-60 ára	15	20	48		46	15	22	49	215
>60 ára	7	1	19		9	8	5	15	64
Samtals:	30	31	97	0	66	40	33	72	369

	Vestur-land	Vestfirðir	Norður-land vestra	Norður-land eystra	Austur-land	Suður-land	Suðurnes	Höfuð-borgar-svæðið	Samtals
Karlar	14	10	49		32	20	20	40	185
Konur	16	21	48		34	20	13	32	184
% hlutfall kvk	53,3%	67,7%	49,5%		51,5%	50,0%	39,4%	44,4%	49,9%
Samtals:	30	31	97	0	66	40	33	72	369

Tafla 3 er þrískipt og sýnir atvinnu, aldur og kyn fulltrúa í hverjum samráðsvettvangi, samtals 369 fulltrúar í öllum sjö landshlutunum og er það fækkun frá árinu 2020. Á Norðurlandi eystra var ekki starfandi samstarfsvettvangur árið 2021. Fækkunin skýrist alfarið af breytingum á Suðurlandi þar sem fulltrúum fækkaði úr 105 í 40. Í öðrum landshlutum stendur fjöldinn í stað.

Fyrsti hluti töflunnar sýnir flokkun eftir atvinnu. Kjörnir fulltrúar, þ.e. aðal- eða varamenn í sveitarstjórnnum, eru alls 119 (32,2%). Af 369 fulltrúum eru 81 úr atvinnulífinu, 49 fulltrúar koma frá opinberum stofnunum, 46 fulltrúar koma úr

fræðasamfélaginu og 37 úr menningargeiranum. Þessar upplýsingar gefa vísbendingar um bakgrunn fulltrúanna en eru ekki tæmandi þar sem vænta má að flestir geti flokkast undir fleiri en eitt svið, ekki hvað síst kjörnir fulltrúar.

Þegar litið er á aldursdreifingu er sem fyrr áhyggjuefni hve fáir koma úr yngsta aldursflokknum, 11 fulltrúar eða 2,9% sem er fækkun frá árinu 2020. Fjórir þessara ellefu eru á Norðurlandi vestra. Meirihluta fulltrúa er úr aldurshópnum 40-60 ára, eða 215 talsins, sem er nokkur fækkun frá fyrra ári. Um 21,4% fulltrúa eru á aldrinum 25-39 ára og rúm 17,3% fulltrúa eru 60 ára eða eldri.

Kynjahlutfallið er jafnt á heildina litið, eða 184 konur á móti 185 körlum. Tveir landshlutar ná ekki 40% viðmiðunarmarki jafnréttislaga,⁶ það er Suðurnes þar sem konur eru aðeins undir, eða 39,4% og Vestfirðir þar sem talvert hallar á karla sem eru aðeins 32,3% fulltrúa.

⁶ Kynjakvóti var leiddur í lög árið 2008. Í 15. gr. laga nr. 10/2008, um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla, en í lögunum segir: „Við skipun í nefndir, ráð og stjórnir á vegum ríkis og sveitarfélaga skal þess gætt að hlutfall kynjanna sé sem jafnast og ekki minna en 40% þegar um fleiri en þrjá fulltrúa er að ræða.“

4. KAFLI ÁHERSLUVERKEFNI LANDSHLUTA

Á árinu 2021 var unnið að samtals 72 áhersluverkefnum á landinu öllu. Þar af voru 35 ný verkefni það ár eins og sjá má í töflunni hér að neðan. Áhersluverkefni eru samningsbundin verkefni sem hafa beina skírskotun til sóknaráætlunar landshlutans og áherslna samráðsvettvangs. Verkefnin geta staðið yfir í lengri eða skemmri tíma en þeim skal vera lokið fyrir árslok 2024 þegar gildistími sóknaráætlanasamninganna rennur út. Áhersluverkefnin skulu samþykkt af stjórn landshlutasamtaka sveitarfélaga og staðfest af stýrihóp Stjórnarráðsins um byggðamál.

Í töflu 4 er listi yfir áhersluverkefnin 72 sem í gangi voru árið 2021, en ítarlegri umfjöllun áhersluverkefna 2021 er í viðauka 2 aftast í greinargerðinni. Flest voru nýju verkefni á Norðurlandi eystra (11) og fæst á Austurlandi (5), að Norðurlandi vestra frátöldu sem settu fram ný verkefni fyrir árin 2020-2021 árið 2020. Samtals vörðu landshlutarnir átta rúmum 381,5 m.kr. til áhersluverkefna, auk mótframlaga heimamanna.

TAFLA 4. ÁHERSLUVERKEFNI LANDSHLUTA, NÝ OG ELDRI VERKEFNI 2021

Vesturland
Ný verkefni 2021:
Viðburðir á Vesturlandi
Ungmennahing
Íbúar af erlendum uppruna á Vesturlandi
Velferð barna
Eldri verkefni og í gangi 2021:
Nýsköpun, frumkvöðlar og tæknimenntun
Matarauður Vesturlands
Efling ferðaþjónustu
Ný verkefni = 4 og eldri verkefni í gangi = 3, samtals 7 áhersluverkefni

Vestfirðir
Ný verkefni 2021:
Samfélagssáttmáli Vestfjarða
Eldri verkefni og í gangi 2021:
Sýnilegri Vestfirðir
Nýsköpun og samfélagsmiðstöðvar
Visit Westfjords
Hringvegur 2
Ný verkefni = 1 og eldri verkefni í gangi = 4, samtals 5 áhersluverkefni

Norðurland vestra
Ekkert nýtt verkefni 2021
Eldri verkefni og í gangi 2021:
Efling fjárfestinga á Norðurlandi vestra og fjölgun starfa
Matvælasvæðið Norðurland vestra
Nýting glatvarma
Aukin nýsköpun í kennslu
Textíll á Húnavöllum

Smávirðjanir á Norðurlandi vestra
Barnamenningarhátíð
Starfamessa
Skrifstofusetur
Stafræn borg
Ný verkefni = 0⁷ og eldri verkefni í gangi = 10, samtals 10 áhersluverkefni

Norðurland eystra
Ný verkefni 2021:
Undirbúningur að stofnun velferðartækniöstöðvar
Nýsköpun á Norðurlandi eystra
Umhverfismál á Norðurlandi eystra
Safnastefna á Norðurlandi eystra
Listnám á háskólastigi á Akureyri, fýsileikakönnun, málþing
Samgöngustefna SSNE
Millilandaflug frá Akureyri
Norðurslóðamiðstöð Íslands
Ásgarður, skóli í skýinu
Upptakturinn, tónlistarverðlaun barna
Gerð kynningarefnis um atvinnu- og mannlíf
Eldri verkefni og í gangi 2021:
Vettvangur ungs fólks á Norðurlandi eystra
Uppbygging Hríseyjar sem ferðamannastaðar
Borgarhlutverk Akureyrar
Eimur
Nýsköpun í norðri
Ný verkefni = 11 og eldri verkefni í gangi = 5, samtals 16 áhersluverkefni

Austurland
Ný verkefni 2021:
Sýnileiki Austurlands
Próunarverkefni á sviði menningar á Austurlandi
Áfangastaðir innan Austurlands – allt árið
Matarauður Austurlands
Eldri verkefni og í gangi 2021:
Efning Egilsstaðaflugvallar
Svæðisskipulag Austurlands
Ný verkefni = 5 og eldri verkefni í gangi = 2, samtals 7 áhersluverkefni

Suðurland
Ný verkefni 2021:
Fyrirtækja- og íbúakannanir
Sóknarfæri – leiðin á markað
Ölfus cluster
Svæðismörkun Katla UNESCO Global Geopark
Eldri verkefni og í gangi 2021:
Umhverfis Suðurland
Hamingjulestin
Svæðisskipulag fyrir Suðurlandið

⁷ SSNV setti fram 10 ný áhersluverkefni fyrir árið 2020-2021 og bætti því ekki við verkefnum árið 2021.

Orkídea
Ný verkefni = 4 og eldri verkefni í gangi = 4, samtals 8 áhersluverkefni

Suðurnes
<i>Ný verkefni 2021:</i>
Átaksverkefni vegna verkefna samstarfshóps í aðgerðaáætlun fyrir Suðurnes
Sjálfbærniáætlun – hringrásarhagkerfi í Helguvík
Sorporkustöð í Helguvík
Geðrækt á Suðurnesjum
Efling ferðamála á Suðurnesjum
<i>Eldri verkefni og í gangi 2021:</i>
Ímynd Suðurnesja
Myndabanki fyrir Reykjanes
Sjálfbærni og samvinna sveitarfélaga
Reykjanes Unesco Global Geopark
Tindar Reykjanes – Okkar Reykjanes
Ný verkefni = 5 og eldri verkefni í gangi = 5, samtals 10 áhersluverkefni

Höfuðborgarsvæðið
<i>Ný verkefni 2021:</i>
Mótun loftslagsstefnu fyrir höfuðborgarsvæðinu
Útivistarsvæði á höfuðborgarsvæðinu
Ratsjain fyrir ferðaþjónustu á höfuðborgarsvæðinu
Bæta samstarf sveitarfélaganna við markmiðasetningu og utanumhald
Nýsköpun og samvinna sveitarfélaga: Áfangastaða- og markaðsstofa höfuðborgarsvæðisins
<i>Eldri verkefni og í gangi 2021:</i>
Loftslagsstefna fyrir höfuðborgarsvæðið
Ferðaþjónusta á höfuðb.sv. Nýsköpun og samvinna sveitarfélaga: Áfangastaða- og markaðsst.
Höfuðborgarsvæðið sem staðarvalkostur
Forvarnir á tímum Covid-19
Ný verkefni = 5 og eldri verkefni í gangi = 4, samtals 9 áhersluverkefni

5. KAFLI UPPBYGGINGARSJÓÐIR LANDSHLUTA

Með samningum um sóknaráætlanir landshluta voru uppbyggingarsjóðir settir á laggirnar árið 2015 í öllum landshlutum nema á höfuðborgarsvæðinu. Sjóðirnir eru samkeppnissjóðir sem styrkja verkefni í samræmi við markmið hverrar sóknaráætlunar.

Landshlutasamtök sveitarfélaga annast umsýslu sjóðanna og bera ábyrgð á þeim. Hver landshluti setur sér verklagsreglur um úthlutanir þar sem fram koma hvaða upplýsingar þurfa að liggja fyrir frá umsækjendum, hvað telst styrkhæfur kostnaður og hvaða viðmið gilda við mat verkefna.

Landshlutasamtökin skipa úthlutunarnefndir fyrir uppbyggingarsjóðina. Fjöldi nefndarmanna er á bilinu þrjú til níu. Hlutverk nefndanna er að velja verkefni sem styrkt verða á grundvelli faglegs mats og skulu verkefnin falla að sóknaráætlun landshlutans. Sjóðirnir styrkja að jafnaði ekki meira en 50% af heildarkostnaði hvers verkefnis og móttframlag styrkþega að lágmarki jafn há upphæð.

Eftir að úthlutun hefur farið fram eru undirritaðir samningar við hvern styrkþega. Í samningunum er meðal annars kveðið á um að fjárstuðningur sé bundinn þeirri forsendu að verkefnið og framvinda sé í samræmi við umsókn eða endurskoðaða áætlun ef styrkur er lægri en óskað var eftir. Þá er kveðið á um greiðslur og fer það eftir upphæð styrks og samkomulagi við styrkhafa hvernig þeim er háttað.

Útgreiðsla styrkja er mismunandi milli landshluta en algengast er að styrkþegi fái greitt tiltekið hlutfall við undirritun samnings og síðan eftir framvindu úthlutanir voru í öllum tilvikum vel auglýstar og buðu landshlutasamtökin umsækjendum upp á aðstoð við umsóknir, meðal annars með viðtalstímum, vinnustofum og fundum. Úthlutað var einu sinni til tvisvar á árinu 2021. Í töflu 5 má sjá upplýsingar um umsóknir annars vegar og styrki hins vegar, fjölda og upphæðir.

TAFLA 5. UPPLÝSINGAR UM UMSÓKNIR / STYRKI

	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Samtals
Umsóknir								
Fjöldi umsókna	151	160	131	201	118	280	74	1.115
Heildarfjárhæð sem sótt var um	231.500.538	260.137.240	280.438.140	435.998.820	186.823.181	345.768.908	193.047.923	1.933.714.750
Meðalfjárhæð umsókna	1.533.116	1.625.858	2.140.749	2.169.148	1.583.247	1.234.889	2.608.756	1.734.273
Veittir styrkir								
Fjöldi styrkja	109	53	69	85	50	149	39	554
Árangurshlutfall umsókna	72,2%	34,4%	52,7%	42,3%	42,4%	53,2%	52,7%	49,7%
Heildarupphæð styrkja	60.300.000	58.600.000	75.316.573	75.000.000	57.800.000	76.678.000	45.650.000	449.344.573
Meðalfjárhæð styrkja	553.211	1.105.660	1.091.545	882.353	1.156.000	514.617	1.170.513	811.091
Fjöldi styrkja undir 500 þús.kr.	81	20	21	19	16	102	3	262
Fjöldi styrkja milli 500 þús. til 2,5 millj.kr.	26	30	44	64	29	47	34	274
Fjöldi styrkja hærrí en 2,5 millj.kr.	2	3	4	2	5	0	2	18
Áætlaður fjöldi ársverka	97	36	41	24	24	167	27	416

Tafla 5 sýnir að samtals bárust 1.115 umsóknir til uppbyggingarsjóðanna sjö og fjöldi styrkja var alls 554, sem er 49,7% árangurshlutfall. Á Suðurlandi bárust flestar umsóknir (280) og flestir styrkir voru veittir þar (149). Á Suðurnesjum voru færstar umsóknir (74) og færstir styrkir (39). Meðalfjárhæð umsókna er hæst á Suðurnesjum, rúmlega 2,6 m.kr. og lægst á Suðurlandi, rúmlega 1,2 m.kr. Árangurshlutfall umsókna var hæst á Vesturlandi, eða 72,2%, en lægst á Vestfirðum, eða 34,4%. Árangurshlutfallið sveiflast því milli u.þ.b. 35-72% en árið 2020 var hlutfallið á bilinu 48-70%.

Alls var sótt um styrki að upphæð sem nemur rúmlega 1,9 ma.kr. en veittir voru styrkir að upphæð rúmlega 449,3 m.kr. Uppbyggingarsjóðurinn á Suðurlandi var stærstur með tæplega 76,7 m.kr. en sjóðurinn á Suðurnesjum minnstur með rúmlega 45,6 m.kr.

Í töflu 5 eru styrkir greindir niður í þrjú flokka eftir upphæðum. Samtals voru 262 styrkir lægri en 500 þús.kr., eða 47,3% allra styrkja sem er lægra en árið 2020 (var þá 57,5% styrkja). Alls voru 18 styrkir hærri en 2,5 m.kr., eða 3,2% allra styrkja, sem er í við herra hlutfall en árið 2020. Flestir styrkir undir 500 þúsund, voru veittir á Suðurlandi, eða 102 af 149 styrkjum í landshlutanum. Á Suðurnesjum voru eingöngu 3 styrkir undir 500 þús.kr. Styrkir á bilinu 500 þús.kr. til 2,5 m.kr. voru samtals 274, eða tæplega 49,5% allra styrkja, sem er þó nokkuð herra en árið 2020 (var þá 40,4%).

TAFLA 5A. SAMANBURÐUR UPPLÝSINGA UM UMSÓKNIR / STYRKI ÁRIN 2020 OG 2021

Umsóknir	2021	2020	Mismunur
Fjöldi umsókna	1.115	1.074	41
Heildarfjárhæð sem sótt er um	1.933.714.750	1.872.129.813	61.584.937
Veittir styrkir			
Fjöldi styrkja	554	614	-60
Árangurshlutfall umsókna	50%	57%	-7%
Heildarupphæð styrkja	449.344.573	444.052.500	5.292.073
Meðalfjárhæð styrkja	811.091	723.213	87.879
Fjöldi undir 500 þús.	262	353	-91
Fjöldi milli 500 þús. til 2,5 m.kr.	274	248	26
Fjöldi hærri en 2,5 m.kr.	18	13	5
Áætlaður fjöldi ársverka	416	654	-238

Tafla 5A sýnir að umsóknum til uppbyggingarsjóðanna fjölgaði um 41 milli árunna 2020 og 2021 og heildarfjárhæð sem sótt var um hækkaði um tæpar 61,6 m.kr. Umsóknum fjölgaði í öllum landshlutum milli árunna 2020 og 2021.

Heildarupphæð styrkja var tæpum 5,3 m.kr. hærri árið 2021 en árið áður, en hækkunin milli árunna 2020 og 2019 var mun meiri en þá kom til aukaframlag vegna Covid-19.

TAFLA 6. KYN UMSÆKJENDA OG STYRKÞEGA

	Flokkun umsókna	Fjöldi umsókna	Fjöldi umsókna (%)	Meðalupp-hæð umsókna	Veittir styrkir	Fjöldi styrkja (%)	Meðal-fjárhæð styrkja
Vesturland	Karlar	53	35%	1.866.540	15	38%	1.743.436
	Fyrirtæki	22	15%	1.137.081	10	25%	766.250
	Konur	75	50%	1.434.105	15	38%	1.713.467
Vestfirðir	Karlar	61	38%	2.180.406	41	41%	1.856.799
	Fyrirtæki	28	18%	1.641.694	11	11%	1.443.681
	Konur	71	44%	1.359.471	49	49%	1.278.688
Norðurland vestra	Karlar	61	47%	2.603.615	27	46%	3.487.137
	Fyrirtæki	18	14%	2.026.694	5	8%	2.638.400
	Konur	52	40%	1.637.252	27	46%	1.682.296
Norðurland eystra	Karlar	76	37%	2.627.033	43	37%	2.296.038
	Fyrirtæki	51	25%	1.829.474	31	27%	2.030.241
	Konur	78	38%	1.906.325	42	36%	2.142.260
Austurland	Karlar	42	36%	1.415.265	26	38%	1.526.526
	Fyrirtæki	13	11%	1.728.060	3	4%	1.851.426
	Konur	63	53%	1.665.353	39	57%	1.544.084
Suðurland	Karlar	120	43%	1.229.868	66	51%	1.185.480
	Fyrirtæki	5	2%	1.364.500	2	2%	1.166.250
	Konur	155	55%	1.234.594	61	47%	1.261.833
Suðurnes	Karlar	43	58%	3.137.060	18	55%	2.971.264
	Fyrirtæki	10	14%	2.683.300	5	15%	2.340.000
	Konur	21	28%	1.745.026	10	30%	1.950.008
Samtals	Karlar	456	41%	2.044.573	236	43%	1.977.020
	Fyrirtæki	147	13%	1.747.532	67	12%	1.779.989
	Konur	515	46%	1.496.768	243	45%	1.565.621

Tafla 6 sýnir hvernig annars vegar umsóknir og hins vegar styrkir skiptast eftir kyni forsvarsmanna eða verkefnisstjóra. Í greinargerð fyrir árið 2020 var þess getið að framvegis yrði kyngreiningin „karlar“, „konur“ og „annað“. Að þessu sinni voru upplýsingar sóttar í þjóðskrá og bornar saman við umsóknir. Í ljós kom að enginn umsækjenda/styrkþega var með skráð „annað“ kyn. Hins vegar standa þó nokkuð margar af kennitölunum fyrir fyrirtækjum en ekki einstaklingum, sem hefur auðvitað áhrif á niðurstöður.

Ef við horfum fram hjá flokknum „fyrirtæki“ má segja, eins og fyrri ár, að kynjahlutfall umsækjenda er á heildina litið nokkuð jafnt. Konur eru í forsvari fyrir 46% umsókna og karlar eru í forsvari fyrir 41% umsókna og fyrirtækin með þau 13% sem út af standa. Ef litið er á kynjahlutfall styrkþega eru konur í forsvari fyrir 45% verkefnanna en 43% karla og fyrirtækin fá þau 12% sem eftir eru. Fram að þessu hafa flestir eða allir landshlutar verið innan 40% viðmiðsins varðandi kynjahlutfall umsókna en með þessari nálgun lítur myndin öðru vísi út. Sama má segja um kynjahlutfall styrkveitinga að það er ekki lengur innan 40–60% marka eins og gjarnan hefur birst í þessari töflu. Væri flokkurinn „fyrirtæki“ greindur á kyn (t.d. forsvarsmanna) er líklegt að myndin væri önnur og bæði umsækjendur og styrkþegar væru innan marka. Karlar sækja áfram um hærri styrki en konur í öllum landshlutum, en þar verður líka að hafa fyrirvara vegna flokksins „fyrirtæki“.

Loks ber að geta þess að samtalan er ekki nákvæmlega sú sama og í töflu 5, umsóknir í töflu 6 eru þremur fleiri en styrkþegar eru færri en í töflu 5. Engu að síður má líta á þessar upplýsingar sem ágæta vísbendingu sem er sú að kynjahlutfall er almennt jafnt en karlar sækja um hærri fjárhæðir en konur. Þeir

virðast sömuleiðis fá hærri styrki og munurinn er talsvert hærri en 2020. Árið 2020 var munur á meðalstyrkfjárhæð karla og kvenna um 117 þúsund krónur körlum í vil en munurinn árið 2021 er rúm 411 þúsund krónur körlum í vil og skekkir flokkurinn „fyrirtæki“ hugsanlega þessa niðurstöðu nokkuð.

TAFLA 7. ATVINNUGREINAFLOKKUN UMSÓKNA⁸

Atvinnugreinaflokkun	Vesturland	Vestfirðir	Norðurl.v.	Norðurl.e.	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Fjöldi
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Annað	5	7	7	2	3	6	3	33
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Ferðapjónusta	8	16	9	26	6	22	14	101
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Iðnaður	1	2	5	12	3	13	4	40
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Landbúnaður	6	2	6	6	1	6	0	27
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Matvæli	12	19	16	20	13	26	5	111
Atvinnuþr.- og nýsköpunarst.- Rannsóknir/Þróun/Fræðsla	5	10	7	23	15	15	11	86
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Skapandi greinar	9	11	8	5	8	12	1	54
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Verslun/Þjónusta	3	1	4	4	2	9	2	25
Menningarstyrkur - Annað	9	4	1	9	2	6	0	31
Menningarstyrkur - Blönduð menningardagskrá	16	10	12	11	12	24	3	88
Menningarstyrkur - Bókmenntir/Fræðirit/Margmiðlun	3	6	11	2	5	5	1	33
Menningarstyrkur - Danslist	0	0	0	1	2	1	0	4
Menningarstyrkur - Fræðsla/Námskeið	4	9	1	7	6	20	2	49
Menningarstyrkur - Kvikmyndalist	7	3	3	5	4	9	4	35
Menningarstyrkur - Leiklist og aðrar sviðslistir	3	8	1	9	4	11	4	40
Menningarstyrkur - Listhönnun	2	3	1	1	0	1	1	9
Menningarstyrkur - Málþing/Ráðstefnur	1	0	0	2	0	2	0	5
Menningarstyrkur - Menningararfur/Safnamál	11	8	4	9	5	24	5	66
Menningarstyrkur - Menningartengd ferðapjónusta	7	8	4	6	5	10	3	43
Menningarstyrkur - Myndlist/Ljósmyndalist	9	10	4	3	4	25	1	56
Menningarstyrkur - Tónlist	20	11	14	21	12	33	4	115
Óskilgreint - Óskilgreint	1	0	0	0	0	0	0	1
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar. Rekstrarst.	9	7	7	12	3	0	0	38
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar	0	5	6	7	3	0	1	22
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar. Stofnstyrkur	0	0	0	2	0	0	5	7
	151	160	131	205	118	280	74	1119

TAFLA 8. ATVINNUGREINAFLOKKUN STYRKJA

Atvinnugreinaflokkun	Vesturland	Vestfirðir	Norðurl.v.	Norðurl.e.	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Fjöldi
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Annað	5	1	6	1	0	2	2	17
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Ferðapjónusta	4	4	3	9	3	12	4	39
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Iðnaður	0	1	1	5	1	6	1	15
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Landbúnaður	3	1	3	0	0	4	0	11
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Matvæli	12	10	9	10	9	12	2	64
Atvinnuþr.- og nýsköpunarst.- Rannsóknir/Þróun/Fræðsla	3	1	2	7	5	6	5	29
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Skapandi greinar	5	4	3	1	2	4	1	20
Atvinnuþróunar- og nýsköpunarstyrkur - Verslun/Þjónusta	1	0	1	2	0	1	2	7
Menningarstyrkur - Annað	3	0	0	1	0	3	0	7
Menningarstyrkur - Blönduð menningardagskrá	15	3	8	6	7	16	2	57
Menningarstyrkur - Bókmenntir/Fræðirit/Margmiðlun	3	1	5	1	1	2	1	14
Menningarstyrkur - Danslist	0	0	0	1	1	1	0	3
Menningarstyrkur - Fræðsla/Námskeið	3	1	0	4	3	9	0	20
Menningarstyrkur - Kvikmyndalist	5	1	1	1	1	5	4	18
Menningarstyrkur - Leiklist og aðrar sviðslistir	3	4	0	4	3	10	3	27
Menningarstyrkur - Listhönnun	2	1	1	0	0	0	0	4
Menningarstyrkur - Málþing/Ráðstefnur	1	0	0	1	0	0	0	2
Menningarstyrkur - Menningararfur/Safnamál	10	4	0	2	1	15	4	36
Menningarstyrkur - Menningartengd ferðapjónusta	5	1	2	4	0	1	3	16
Menningarstyrkur - Myndlist/Ljósmyndalist	5	2	1	1	2	21	0	32
Menningarstyrkur - Tónlist	14	5	11	13	7	19	2	71
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar. Rekstrarstyrkur	7	5	6	9	2	0	0	29
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar	0	3	6	3	2	0	0	14
Stofn- og rekstrarstyrkur á sviði menningar. Stofnstyrkur	0	0	0	1	0	0	3	4
	109	53	69	87	50	149	39	556

⁸ Í töflum 7 og 8 er fjöldi umsókna sagður 1119 en rétt tala er 1115 og fjöldi styrkja er hér sagður 556 en er 554 í töflu 5 eins og sjá má hér að framan. Þar sem munurinn er svo lítil var ákveðið að birta töflurnar svona, þrátt fyrir mismuninn, til að sýna skiptinguna milli málaflokka.

Tölur 7 og 8 sýna verkefni uppbyggingarsjóða flokkuð eftir atvinnugreinum. Framsetningin er í samræmi við flokkun landshlutasamtakanna, en ekki samkvæmt ÍSAT-atvinnugreinaflokkun Hagstofunnar eins og verið hefur þó svo að hún byggir á þeirri greiningu. Þetta er hugsað til einföldunar og með það fyrir augum að framsetningin henti betur viðfangsefninu hér. Langflestar umsóknanna eru á sviði menningar og ná til flestra greina innan menningargeirans. Umsóknir til ferðaþjónustuverkefna eru einnig margar. Þannig eru 323 umsóknir af alls 1.119 (sem er samtalan hér, sjá neðanmálsgrein á fyrri síðu) á sviði menningar og menningartengdri ferðaþjónustu. Af 323 menningarumsóknum eru 47 umsóknir á sviði menningarmála um stofn- og rekstrarstyrki. Aðrir stórir flokkar eru ferðaþjónusta með 101 umsókn, matvæli með 111 umsóknir, rannsóknir/þróun/fræðsla með 86 umsóknir.

Menningarverkefni (menningartengd ferðaþjónusta þar með) fengu 378 styrki af 556. Þar af voru 57 stofn- og rekstrarstyrkir. Ferðaþjónustustyrkirnir voru 39 talsins.

SÓKNARÁÆTLANIR EINSTAKRA LANDSHLUTA

Undanfarin ár hafa birst í greinargerð um framvindu samninga og ráðstöfun fjármuna yfirlit yfir nokkur áhersluverkefni eða verkefni styrkt úr uppbyggingarsjóði hvers landshluta. Að þessu sinni er lesandanum bent á að kynna sér verkefni hvers landshluta á heimasíðu landshlutasamtaka. Hér að neðan eru slóðir á sóknaráætlanir hvers landshluta, en þar má m.a. finna upplýsingar um styrkt verkefni á vegum sóknaráætlaða.

[SÓKNARÁÆTLUN VESTURLANDS:](#)

[SÓKNARÁÆTLUN VESTFJARÐA](#)

[SÓKNARÁÆTLUN NORÐURLANDS VESTRA](#)

[SÓKNARÁÆTLUN NORÐURLANDS EYSTRA](#)

[SÓKNARÁÆTLUN AUSTURLANDS](#)

[SÓKNARÁÆTLUN SUÐURLANDS](#)

[SÓKNARÁÆTLUN SUÐURNESJA](#)

[SÓKNARÁÆTLUN HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS](#)

LOKAORÐ

Markmið sóknaráætlana landshluta er að auka samkeppnishæfni hvers landshluta og þar með landsins alls. Verklag sóknaráætlana styður við aukið lýðræði og kallar á samráð og sameiginlega stefnumörkun sem byggist á þekkingu heimamanna á hverjum stað. Frá upphafi hefur vinnan við sóknaráætlanir verið lærdómsríkt ferli fyrir Stjórnarráðið, sveitarfélögin og samtök þeirra. Stuðningur ríkisstjórna er ómetanlegur og forsenda þessarar jákvæðu þróunar. Mikilvægt er að halda áfram þeirri valdeflingu sem sóknaráætlanir hafa stuðlað að frá upphafi, þ.e. að ábyrgð á framkvæmd þeirra sé heima í héraði en stýrihópurinn sé ráðgefandi stuðningsaðili. Árangur sóknaráætlana hefur í tvígang verið metinn. Í matinu frá árinu 2019 kom fram það álit að framkvæmd sóknaráætlana 2015-2019 hefði tekist vel. Þar með er ekki sagt að ekkert megi fara betur og alltaf má læra af reynslunni.

Landshlutasamtök sveitarfélaga hafa staðið vel undir þeirri ábyrgð sem fylgir umsýslu fjármuna og framkvæmd sóknaráætlanasamninga. Þau hafa sett sér skýrt og skilvirkt verklag við úthlutanir og umsýslu styrkveitinga og ráðstafa heimamenn fjármunum til verkefna sem þeir telja mikilvæg fyrir landshlutana og styðja við markmið sóknaráætluna þeirra. Landshlutasamtökin eru þannig orðin vel í stakk búin til að takast á við aukna ábyrgð og að auknum fjármunum verði varið í sóknaráætlanir.

Samstarf stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál og landshlutasamtaka hefur verið gott og gefandi, það hefur aukið aðgengi fulltrúa landshlutanna að sérfræðingum Stjórnarráðsins og aukið þekkingu og skilning þeirra síðarnefndu á byggðamálum. Í framtíðinni verður stefna stjórnvalda vonandi mörkuð með „byggðagleraugin“ á nefinu.

Verkefnisstjóri þakkar starfsmönnum landshlutasamtakanna fyrir þeirra framlag og þolinmæði við vinnu þessarar greinargerðar þar sem flóknar og margþættar upplýsingar þurfa að samræmast og tölur að stemma.

Sigríður K. Þorgrímsdóttir,
verkefnisstjóri sóknaráætlana landshluta,
þróunarsviði Byggðastofnunar

VIÐAUKI 1: LANDSHLUTASAMTÖK SVEITARFÉLAGA

Landshlutasamtök sveitarfélaga eru hagsmunasamtök sveitarfélaga með tilgreind afmörkuð starfssvæði. Starfssvæði þeirra eru jafnframt svæði sóknaráætlana. Öll sveitarfélög á Íslandi eru aðilar að landshlutasamtökunum þó að ekki sé um skylduaðild að ræða. Meginhlutverk allra landshlutasamtaka er að vinna að sameiginlegum hagsmunamálum. Samtökin eru átta talsins og geta samkvæmt sveitarstjórnarlögum ekki verið fleiri. Starfssvæði þeirra eru ólík eins og sést á töflunni hér á eftir. Fjöldi aðildarsveitarfélaga er frá 4 til 15. Fámennasta svæðið hefur rétt rúma 7.000 íbúa en á fjölmennasta svæðinu, sem er höfuðborgarsvæðið, fer íbúum fjölgandi ár frá ári og eru komnir yfir 236 þúsund árið 2021. Starfssvæði landshlutasamtakanna eru ólík að stærð, frá rúmum 800 km² í tæpa 31.000 km². Karlar eru í meiri hluta í öllum landshlutum.

Landshluti	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra	Austurland	Suðurland	Suðurnes	Höfuðborg- arsvæðið	Samtals
Flatarmál [km ²]	9.529	8.844	13.106	22.686	15.705	30.983	815	1.046	102.714
2020									
Fjöldi sveitarfél.	10	9	7	13	7	15	4	7	72
Heildarfj. íbúa	16.662	7.115	7.322	30.600	10.739	30.833	27.829	233.034	364.134
Fjöldi kvk	7.978	3.395	3.607	15.034	5.090	14.837	12.946	114.306	177.193
Fjöldi kk	8.684	3.720	3.715	15.566	5.649	15.996	14.883	118.728	186.941
2021									
Fjöldi sveitarfél.	10	9	7	13	4	15	4	7	69
Heildarfj. íbúa	16.710	7.108	7.400	30.613	10.850	31.388	28.195	236.528	368.792
Fjöldi kvk	7.995	3.403	3.629	15.092	5.144	15.105	13.133	116.248	179.749
Fjöldi kk	8.715	3.705	3.771	15.521	5.706	16.283	15.062	120.280	189.043

Viðauki 2: Áhersluverkefni árið 2021⁹

Vesturland - 31.000.000 til 7 verkefna							
Heiti verkefnis	Sóknaráætlun	Mótframlag	Samtals	Framkvæmdaaðili	Markmið	Lokaafurð	Tímabil
Nýsköpun og frumkvöðlar	7.000.000	2.000.000	9.000.000	SSV	Efla nýsköpun, skapa betra umhverfi fyrir nýsköpun og frumkvöðla.	Betra umhverfi fyrir nýsköpun og frumkvöðla- fjölgun iðnnema	2020
Mataraúður Vesturlands	4.000.000	1.500.000	5.500.000	SSV	Efla matvælaframleiðslu "beint frá býli"	Aukið samstarf framleiðanda, matarhandverksháttíð og stuðningur við matarsmiðju	2020
Fjórdá iðnbýltingin og skólar á Vesturlandi	4.000.000		4.000.000	SSV	Grunn- og framhaldsskóla á Vesturlandi geti aðlagð námsframboð að þeim þáttum sem einkenna fjórðu iðnbýltinguna	Breytingar á námskrá skólanna og betri undirbúningur fyrir nemendur fyrir breytingar sem fylgja fjórðu iðnbýltingunni	2021
Efling ferðaþjónustu á Vesturlandi	4.000.000		4.000.000	Vesturlandsst. (Markaðsstofa Vesturlands)	Bæta markaðssetningu og efla ferðaþjónustu í Dalabyggð	Opnun Vestfjarðahringsins, fjöldi einstaklinga í áthaganámi og myndabanki	2020
Kolefnisspor Vesturlands	4.000.000		4.000.000	SSV	Reikna kolefnisspor Vesturlands og benda á leiðir til úrbóta	Skýrsla um kolefnisspor Vesturlands með tillögum til úrbóta	2020
Bættar samgöngur	4.000.000		4.000.000	SSV	Stuðla að bættum samgöngum á Vesturlandi	Ný samgönguáætlun fyrir Vesturland og skýrsla um ferðir milli vinnustaðar og skóla	2020
Blómstrandi menning á Vesturlandi	4.000.000		4.000.000	SSV	Efla menningarvitund ungs fólks og bæta umgjörð til menningarstarfs	Barnameningaráttíð á Akranesi, ráðstefna um nýtingu menningarhúsa og félagsheimila og endurskoðuð menningarstefna fyrir Vesturland	2020

Vestfirðir - 40.000.000 til 6 verkefna							
Heiti verkefnis	Sóknaráætlun	Mótframlag	Samtals	Framkvæmdaaðili	Markmið	Lokaafurð	Tímabil
Visit Westfjords	5.500.000		5.500.000	Vestfjarðastofa	Efling markaðssetningar gagnvart erlendum ferðamönnum.	Aukinn fjöldi ferðamanna á Vestfjörðum	2020-2022
Samgöngu- og jarðgangnaáætlun Vestfjarða	5.000.000	3.000.000	8.000.000	Vestfjarðastofa	Gerð verði samgönguáætlun fyrir Vestfirði með viðaukum um öryggisúttekt á vegum og jarðgangaáætlun til 2050	Samgönguáætlun Vestfjarða með viðaukum	2020
Stafræn tækni	6.000.000		6.000.000	Vestfjarðastofa	50 fyrirtæki á Vestfjörðum taki þátt í viðburðum og fræðslu, haldnar verði tvær starfamesur, þróun vöru og þjónustu, 2-3 innlend/erlend samstarfsverkefni verði til	Aukin vitund fyrirtækja og stofnana um fjórðu iðnbýltinguna og hagnýting stafræntara tækni, virkur stafrænn samstarfssamningur	2020-2022
Sýnilegri Vestfirðir	7.500.000	5.800.000	13.300.000	FV og Vestfjarðastofa	Standa að árlegum viðburðum sem auki sýnileika Vestfjarða og miðlun upplýsinga í sama skyni	Birting upplýsinga, upplýsingaveita og tveir stærri viðburðir	2020-2022
Nýsköpunar- og samfélagsmiðstöðvar	10.000.000	2.000.000	12.000.000	Vestfjarðastofa	Sjóður fyrir samfélags- og nýsköpunarmiðstöðvar og uppbygging þeirra á Vestfjörðum	Starfandi samfélags- og nýsköpunarmiðstöðvar á sem flestum þéttbýlisstöðum á Vestfj.	2020-2022
Hringvegur 2	6.000.000	5.400.000	11.400.000	Vestfjarðastofa	Þróun ferðamanna leiðarinnar Hringvegur 2 og markaðssetning	Sýnileg markaðssetning á Vestfjarðaleiðinni	2020-2022

Norðurland vestra - 44.600.000 til 10 verkefna							
Heiti verkefnis	Sóknaráætlun	Mótframlag	Samtals	Framkvæmdaraðili	Markmið	Lokaafurð	Tímabil
Verkefnisstjóri iðnaðar	2.476.600	18.266.000	20.742.600	SSNV	Efling fjárfestinga á NV og fjölgun starfa	Skýrsla um árangur og mat á fýsileika	2020-2021
Matvælasvæðið Norðurland vestra	4.500.000		4.500.000	SSNV/ Farskóli NV, Vörusmiðjan Skagaströnd	Stuðla að aukinni fullvinnslu afurða á NV	Fjöldi þátttakenda á námskeiðum og fjöldi býla sem hefur framleiðslu og aukin sala afurða	2020-2021
Nýting glatvarma	3.000.000		3.000.000	SSNV	Greina tækifæri til nýtingar glatvarma	Skýrsla og tillaga um leiðir til nýtingar glatvarma	2020
Aukin nýsköpun í kennslu - FabLab	4.000.000		4.000.000	Hátæknisetur Íslands ses.	Stuðla að aukinni nýsköpun í kennslu	Aukin nýting nemenda á FabLab aðstöðu	2020-2021
Textill á Húnavöllum	3.000.000		3.000.000	Textilmiðstöð Ísl., Húnavatnshreppur	Aukin kunnátta og þekking á meðhöndlun íslenskrar ullar, fjölgun atvinnutækifæra kvenna, efling stafrænnar þekkingar í handverki	Aukin og fjölbreyttari atvinnutækifæri kvenna, aukin nýting hráefnis, kynning á menningararfi	2020-2021
Barnameningaráttíð	2.000.000		2.000.000	SSNV / verkefnisstjóri	Styrkja og efla barnameningu á NV	Hátíð og samantekt að henni lokinni	2020
Smávirkanir á NV	3.000.000		3.000.000	SSNV / verk taki	Landeigendur fái tækifæri til að nýta landgæði og stuðlað að auknu raforkuöryggi á NV	Niðurstöður athugana sem verða birtar á heimasíðu SSNV	2020-2021
Starfamesa	2.000.000		2.000.000	SSNV / verkefnisstjóri	Kynna ungmennum á NV tækifæri til starfa á svæðinu	Lokaskýrsla	2020
Stafræn borg	1.500.000		1.500.000	Údaras na Gaelchta á N-Írlandi	Nýta nýjustu upplýsingatækni til markaðssetningar fyrirtækja fjarri mörkuðum	Stafrænt markaðsefni þáttókufyrirtækja	2020-2021
Skrifstofusetur	2.600.000		2.600.000	SSNV /rekstraraðilar	Stýðja við stofnun skrifstofusetra á NV	Skrifstofusetur opnuð á svæðinu	2020-2021

⁹ Tölur um framlag sóknaráætlana til áhersluverkefna ber ekki að öllu leyti saman við niðurstöður í töflum 1 og 2, sem skýrist af því að upphæðir í töflunum í viðaukanum byggjast á áætlun.

Norðurland eystra - 42.300.000 til 6 verkefna							
Heiti verkefnis	Sóknaráætlun	Mótframlag	Samtals	Framkvæmdaraðili	Markmið	Lokaafurð	Tímabil
Akureyrarflugvöllur	7.000.000		7.000.000	Markaðsstofa Norðurlands (MN)	Uppbygging Akureyrarflugvallar. Auka umferð og fjölgja markaðssvæðum, byggja upp áfangastað til framtíðar	Sterka viðskiptasamband við núv. Flugrekstraraðila, viðræður um beint flug frá fleiri áfangastöðum, tímasett og fjármögnuð áætlun um uppbyggingu	2020
Borgarhlutverk Akureyrar	8.300.000		8.300.000	RHA	Móta borgarstefnu fyrir Akureyri, skilgr. svæðisbundið hlutverk staðarins og sem miðstöð þjónustu fyrir Norður- og Austurland	Borgarstefna fyrir Akureyri	2020-2021
EIMUR	7.500.000		7.500.000	Eimur og SSNE	Aukin sjálfbærni samfélaga á NA-landi með fjölbreyttri nýtingu orkuauðlinda	Lykilmælikvarðar einstakra verkefna og markmiðssetning	2020-2023
Þróun og ráðgjöf í menningarmálum	12.500.000		12.500.000	SSNE	Norðurland eystra verði leiðandi á sviði menningar, lista og skapandi greina	Starf menningarráðgjafa	2020-2024
Þróun og þekking	3.000.000		3.000.000	Þekkingarnet Þingeyinga	Þróa gerð þekkingarsetra og koma á fót nýju þekkingarsetri á Húsavík	Greining þekkingarsetra, hús þekkingar og atvinnulífs á Húsavík verði til	2020
Nýsköpun í norðri - NÍN	4.000.000		4.000.000	Þingeyjarsveit og Skútustaðahreppur	Auka nýsköpun og vera í fararbroddi í loftslagsmálum	Lokaskýrsla	2020

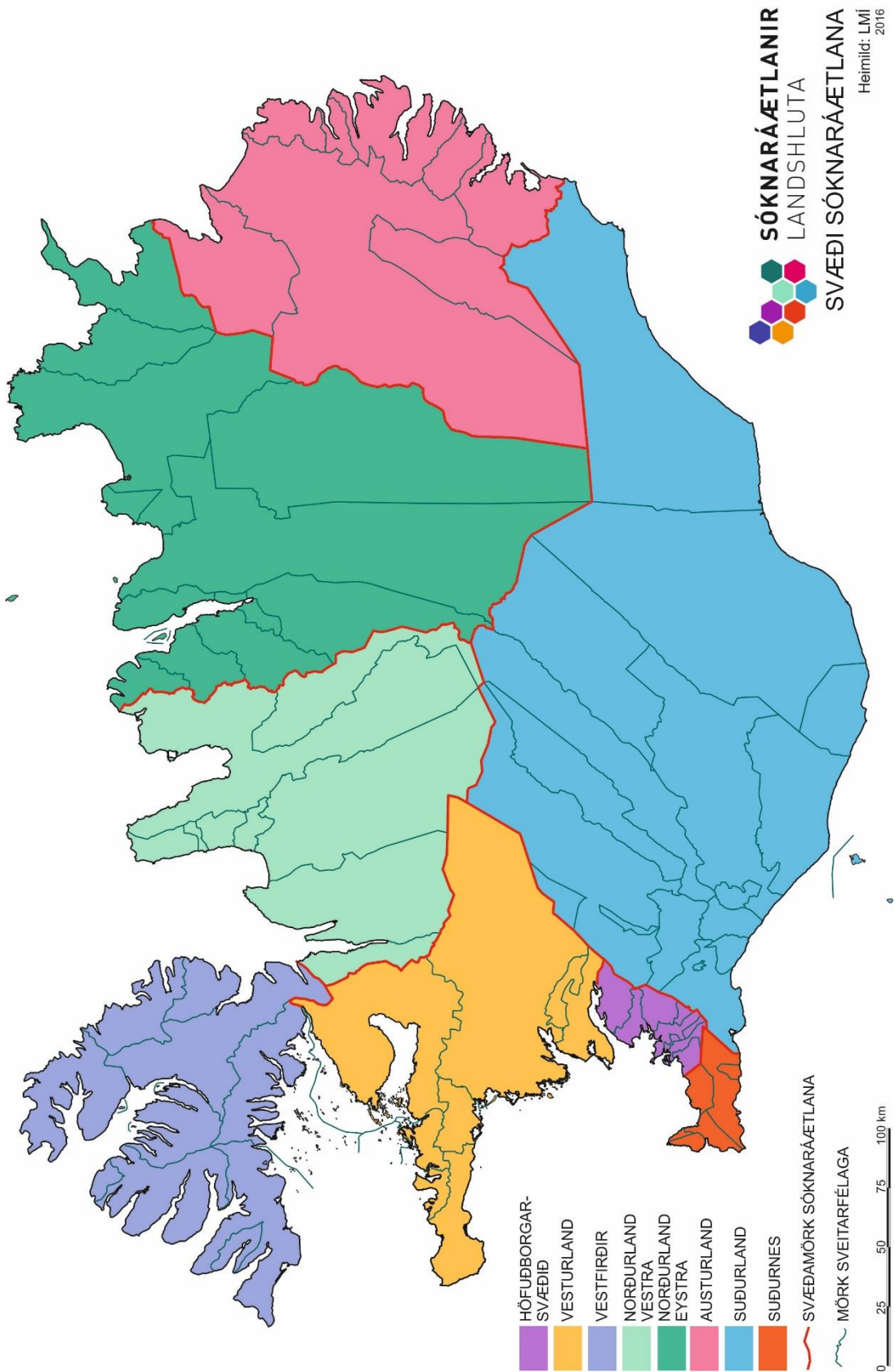
Austurland - 44.100.000 til 6 verkefna							
Heiti verkefnis	Sóknaráætlun	Mótframlag	Samtals	Framkvæmdaraðili	Markmið	Lokaafurð	Tímabil
Efling atvinnulífs á Austurlandi	6.300.000		6.300.000	Austurbú	Byggja upp heimaverkað fyrir fyrirtæki í þjónustu og afþreyingu og stuðla að fjölgun starfa	Byggja upp heimaverkað	2020
Efling Egilsstaðaflugvallar	4.000.000	6.000.000	10.000.000	Austurbú	Efla starfsemi Egilsstaðaflugvallar með opnun gáttar fyrir millilandaflug.	Aukin tengsl íbúa og fyrirtækja við útlönd og höfuðborgarsvæðið	2020
Svæðisskipulag fyrir Austurland	16.000.000	8.000.000	24.000.000	Austurbú	Að vinna skipulagsáætlun sem tekur allra sveitarfélaga á Austurlandi sem landfræðilegar, hagrænnar og félagslegar heild.	Svæðisskipulag fyrir Austurland.	2020
Úrgangsmál Austurlands - stöðutaka	2.000.000	2.000.000	4.000.000	Austurbú	Að fá yfirsýn yfir stöðu landshlutans í úrgangsmálum	Samantekt um stöðu mála	2020
Þróunarverkefni á sviði menningar á Austurlandi	10.000.000		10.000.000	Austurbú	Auka samvinnu við þróun menningar og framkvæmd viðburða	Aukin samvera og tengsl	2020
Þróun þekkingarsamfélags á Austurlandi	5.800.000	0	5.800.000	Austurbú	Efla tengsl og virkja mannaúð fólks af erlendum uppruna	Tengsl, sýnileiki og grunnur að áframhaldandi þróun og rannsóknunum	2020

Suðurland - 54.750.000 til 12 verkefna							
Heiti verkefnis	Sóknaráætlun	Mótframlag	Samtals	Framkvæmdaraðili	Markmið	Lokaafurð	Tímabil
R&D - orkufrek matvælaframleiðsla á Suðurlandi	7.500.000	15.000.000	22.500.000	SASS	Stuðla að aukinni og sjálfbærri matvælaframleiðslu og vinnslu á Suðurl.	Fjárhagslega sjálfbært þekkingarsetur	2020-2024
Stuðningur við skapandi greinar á Suðurlandi	2.750.000		2.750.000	SASS	Styðja við og auka vægi og umfang skapandi greina	Stuðningsleiðir fyrir skapandi greinar og samráðsvettvangur	2020-2021
Störf án staðsetningar	2.500.000		2.500.000	SASS	Auka fjölbreytni og fjölgja atvinnutækifærum	Upplýsingagátt	2020
Úthafsfiskeldi við Vestmannaeyjar	6.000.000		6.000.000	Þekkingarsetur Vestmannaeyja	Afla upplýsinga um stöðu og horfur úthafsfiskeldis	Skýrsla og kynningarfundur	2020-2021
Hamingjulestin	1.500.000		1.500.000	SASS	Fræðsla og verkefni sem stuðla að geðheilbrigði	Hamingjuherferð	2020
Menningarverðlaun Suðurl 2020	500.000		500.000	SASS	Auka jákvætt viðhorf íbúa til menningar	Verðlaunahafi menningarverðlauna 2020	2020
Menntahvöt	2.500.000		2.500.000	Háskólafélag Suðurlands	Auka eftirsýrn eftir menntun á Suðurl og hækka menntastig	Hækkað menntunarstig, aukinn áhugi á menntun, betri vitneskja um námstækifæri	2020-2021
Matartækni á Suðurlandi	4.500.000	1.900.000	6.400.000	símenntun á Suðurl.	Efla menntunarstig þeirra sem starfa með matvæli á Suðurl.	15-20 einstaklingar hafi lokið námi í matartækni	2020-2022
Innleiðing Heimsmarkmiða fyrir sveitarfélög á Suðurlandi	2.000.000		2.000.000	SASS	Aðstoða sveitarfélög við innleiðingu heimsmarkmiða SP	Leiðbeiningarit fyrir sveitarfélög	2020
Stefnumótun í úrgangsmálum á Suðurl. Annar hluti	5.000.000		5.000.000	SASS	Þróun aðgerða- og vöktunaráætlunar	Handbók um úrgangstjórnun sveitarfél.	2020
Umhverfis Suðurland	10.000.000		10.000.000	SASS	Fræða og miðla upplýsingum um umhverfismál	Bætt umhverfisvitund	2020-2021
Svæðisskipulag Suðurlhálandis	10.000.000	2.000.000	12.000.000	SASS, 12 sveitarfélög	Vinna að gerð svæðisskipulags fyrir Suðurlhálandið, annar hluti	Áfangandiurstaða/samantekt	2020-2024

Suðurnes - 36.207.000 til 8 verkefna							
Heiti verkefnis	Sóknaráætlun	Mótframlag	Samtals	Frankvæmdaraðili	Markmið	Lokaafurð	Tímabil
Hreinsun strandlengjunnar	1.607.273		1.607.273	Blái herinn	Vinna að hreinsun strandlengjunnar á Reykjaneskaga	Hreinsuð strandlengja	2020
Ímynd Suðurnesja	10.000.000		10.000.000	Heklan	Styrkja ímynd Suðurnesja	Jákvæð ímynd landsmanna um Suðurnes verði 65% og að íbúar hafi úr fleiri menningarviðburðum að velja	2020-2024
Myndabanki fyrir Reykjanesið	2.600.000		2.600.000	Markaðsstofa Reykjanes, SSS	Setja upp aðgengilegan myndabanka og auka sýnileika	Uppsettur og aðgengilegur myndabanki	2020-2022
Sjálfbærni og samvinna sveitarfélaga	3.500.000		3.500.000	Heklan	Sveitarfélögin á Suðurnesjum verði fjárhagslega sjálfbær og móti sameiginlega atvinnustefnu	Heildstæð stefna fyrir Suðurnes	2020-2021
Tindar Reykjanes - okkar Reykjanes	2.500.000		2.500.000	Reykjanes Geopark, Markaðsst. Reykjan.	Kynna svæðið fyrir íbúum, hvetja til útivistar og auka stolt íbúa af svæðinu	Myndefni og póstar frá 13 tindum Reykjanes	2020-2021
Vörubróun og markaðssetning fyrir skemmtiferðaskip og skiptiferða á Reykjanesi	3.000.000	2.000.000	5.000.000	Markaðsstofa Reykjanes	Setja saman vöru/ferðir fyrir gesti svæðisins	Vinnustofa um samsetningu ferða og vefsvæði hugmynda	2020-2021
Reykjanes UNESCO Global Geopark	10.000.000		10.000.000	Reykjanes UNESCO Geopark	Fylgja eftir endurnýjun vottunar frá UNESCO og auka sýnileika Reykjanes Geopark	Nýjar útgáfur af kynningarefni, ný og endurbætt kynningarstofa, endurskoðaður forgangslisti	2020-2024
Heilsuefandi samfélag á Suðurnesjum	3.000.000		3.000.000	SSS, sveitarfél. á Suðurn., HSS og Emb. Landlæknis	Stöðugreining og leitað lausna að heilbrigðum lífsháttum, heilsu og vellíðan íbúa	Bætt heilsa og vellíðan	2020

Höfuðborgarsvæðið - 26.000.000 til 6 verkefna							
Heiti verkefnis	Sóknaráætlun	Mótframlag	Samtals	Frankvæmdaraðili	Markmið	Lokaafurð	Tímabil
Frumdrög að loftslagsstefnu hbsv	4.500.000	1.000.000	5.500.000	SSH	Minnka kolefnisspor höfuðborgarsvæðisins	Mæling á kolefnisfótspori, markmið um samdrátt í útblæstri gróðurhúsaloftteg., aðgerðir og árleg mæling	2020-2024
Nýsköpunarverkefni, samstarfsverkefni með ferðabj. á höfuðb.sv.	9.000.000	1.000.000	10.000.000	SSH	Greina stöðu ferðabjónustu á höfuðb.sv., auka stuðning við nýsköpun	Skýrsla um stöðu ferðabjónustu á hbsv., sjóður til að styrkja nýsköpunarverkefni á sviði ferðabj. og sjálfbærni	2020-2024
Úrgangsmál og meðhöndlun úrgangs	4.500.000	1.000.000	5.500.000	SSH	Sveitarfélögin skoði frekari samræmingu á úrgangsflokkun á hbsv.	Ráðstefna og skýrsla	2020
Höfuðborgarsvæðið sem staðarvalkosturMarkaðssetning höfuðb.sv.	1.000.000		1.000.000	SSH	Vinnsla og miðlun upplýsinga um höfuðb.sv. sem staðarvalkost	Framtíðarvistun verkefnis, heimasíða	2020
Forvarnir á tímum Covid-19	3.500.000	500.000	4.000.000	SSH, félagsmiðstöðvar sveitarfélaganna	Upplýsa og aðstoða ungmenni á tímum farsóttar	Skýrsla um aðgerðir og ávinning verkefnisins	2020
Stafræn þjónusta	2.500.000	500.000	3.000.000	SSH	Auka vægi stafrænnar stjórnsýslu og hagnýtingar stafrænnar tækni	Skýrsla um stöðu stafrænnar stjórnsýslu	2020

VIÐAUKI 3: LANDSHLUTASKIPTING SÓKNARÁÆTLANA



VIÐAUKI 4: MERKI SÓKNARÁÆTLANA LANDSHLUTA



SÓKNARÁÆTLUN
HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS



SÓKNARÁÆTLUN
SUÐURNESJA



SÓKNARÁÆTLUN
VESTURLANDS



SÓKNARÁÆTLUN
VESTFJARÐA



SÓKNARÁÆTLUN
NORÐURLANDS VESTRA



SÓKNARÁÆTLUN
NORÐURLANDS EYSTRA



SÓKNARÁÆTLUN
AUSTURLANDS



SÓKNARÁÆTLUN
SUÐURLANDS